CUCOANA CHIRIŢA
ÎN BALON
FARSĂ DE CARNAVAL
ungur
NAE NĂUCESCU
D E S PA, soţia lui
PERSONAJELE:
CUCOANA CHIRIŢA
G R I G O R I B R Z O I, soţul ei
ELLIEN MOGHIOR, aeronaut
C O S T I C A H A Z L I U L
L I C A PANGLICĂ
UN COMISAR
U N V N Z A T O R D E A L U N E
P R A J I te
P U B L I C

(Scenele se petrec din dosul Mitropoliei, pe piaţa destinată pentru ascendarea baloanelor, 1874.)

Notă. La deschiderea cortinei, câţiva soldaţi, în mijlocul scenei, ţin frânghiile ce sunt legate de năvodul balonului. Ellien Moghior e în naselă, ocupat a-şi face pregătirile de plecare. Balonul, purtând cu litere mari numele de Ciubăr-Vodă, este înălţat astfel ca să fie văzut de publicul din sală. Nasela e ornată cu steaguri tricoloare. Lume multă în fund. În dreapta, o estradă. Pe laiţa din faţă, Năucescu şi Despa. Hazliu şi Panglică se plimblă pe sub estrade lornietând damele. Vânzătorul se poartă pintre public, strigând din timp în timp:

Alune prăjite! şapte de-o para!

COR

SCENA I

PUBLICUL, MOGHIOR, N A U C E S C U, D E S P A.
H A Z L I U, PANGLICĂ, VÂNZĂT O R U L, a CHIRIŢA!

Ce minune! ce drăcie!
Parcă-i din poveste, zău!
A ajuns omul să fie
Mai uşor decât un zmeu.

Nu-i destul că el pe lume
Bate câmpii deseori.
Acum el voieşte-anume
Ca să zboare chiar prin nori!

NĂUCESCU (într-o mirare necurmată): Aoleo! maică!... Ce-a fost să mai fie!

D E S PA: Taci, frate, nu te mai mira aşa cu gura căscată, că te-or crede bucureştenii scăpat din tufe.

N A U C E S C U: Ce tufe? Ce tufe, Despo?... Dar n-ai citit ziarul de astăzi?

D E S PA: Care? că-s multe de toate ca seminţa de ardei.

N A U C E S C U: Ziarul cel cu...

VÂNZĂTORUL (strigă): Alune prăjite! şapte de o para.

N A U C E S C U: Cel cu alune... asta... cel cu anonţuri prăjite...

D E S PA: Şi ce mai spune el în limba lui?

N A U C E S C U: Spune că astăzi Ciubar-Vodă a să se urce în naltul cerului.

Vasile Alecsandri

D E S PA: Care Ciubar-Vodă, cel din basme?

N A U C E S C U: Ba... nu... Balonul ăsta... Aşa-i e numele, dar pentru ce şi cum? Nu e treaba noastră.

D E S PA: Apoi de... s-a urca el dacă i-a fost scris.

N A U C E S C U: Tronc!

MOGHIOR (la soldaţi): Apucaţi de frânghii şi ţineţi zdreavăn.

NĂUCESCU: Aoleo! maică!... se mişcă balonul.

H A Z L I U (oprindu-se): Ce te-a apucat, boierule? Te dor ficaţii de ţipi aşa?

NĂUCESCU (închinându-se): Plecăciune... Dumneata eşti doftor de ficaţi?

H A Z L I U: Ba... sunt doftor de năuci.

NĂUCESCU: Să mă fericesc cu numele dumitale?

H A Z L I U: Tachi Hazliul, lincenciat în mofturie şi domiciliat la Raşca.

NĂUCESCU: Hazliu nume... să-l porţi sănătos... şi domnului? (Arată pe Panglică.)

PA N G L I C A: Lică Panglică, candidat de paraponisire, domiciliat în Cuibul-cu-Barza.

N A U C E S C U: Tocmai acolo, sus?... Bine ţi-a fi mergând... când

suflă viforul.

PA N G L I C A (păunindu-se): Precum vezi… numai într-un picior.

NĂUCESCU: Panglică!… După nume te-aş fi crezut din Lipscani.

PA N G L I C A: Şi nu te-ai fi înşelat… sunt din Brăila.

N A U C E S C U: Nu mă nebuni… şi eu de la Gorgiu…

H A Z L I U: Sunteţi vecini… Numele dumitale?

NĂUCESCU: Nae Năucescu, proprietar… cu nevastă… Dumneaei (arată pe Despa), Despa Calcănstrăchini, fiica răposatului Pitar Moş, zis Cioclu.

H A Z L I U: Şi aţi venit în Bucureşti ca să vedeţi balonul?

NĂUCESCU: Să văd?… adică să vezi: am venit la Curtea de apel pentru un proces cu statul… şi am să-l câştig.

H A Z L I U: Nici vorbă nu-i… Statul n-are noroc la procesuri.

Cucoana Chiriţa în balon

NĂUCESCU: Ce-i pasă? Are de unde plăti.

H A Z L I U: Negreşit… e bute de bani.

PA N G L I C A: Nu mai încap în el… îi crapă pielea.

N A U C E S C U: Asta o să zicem cu toţii şi… ca patrioţi… cătăm să-l mai uşurăm.

H A Z L I U: Ce bun suflet de om! Mă rog, sunt mulţi ca dumneata prin provincie?

NĂUCESCU (mândru): Mulţi!… şi tot oameni… nu glumă!…

VÂNZĂTORUL (strigă): Şapte de-o para!

N A U C E S C U: Domnule Hazliu, să te întreb un lucru, dar, mă rog, să mă pliroforiseşti ritos… Ce să fie balonul ăsta?

H A Z L I U: Ţi-oi spune bucuros… dar în taină… E o beşică de chit.

NĂUCESCU: De chit!… aşa de mare!… Auzi, Despo? Cică Ciubăr Vodă e o beşică de chit!

D E S PA: O fi, dacă aşa i-a fost scris.

N A U C E S C U: Tronc!… Şi cu ce-i umflată, Hazliule?

H A Z L I U: Iar între noi să rămâie…

COR

(Arie)

Acest balon e umflat.

Ca să aibă uşurinţă.

Cu profesii de credinţă

De patriot răsuflat;
Cu fumuri de nerozie
Parveniţilor de azi;
Vorbe mari, şarlatanie
La un loc cu niţel gaz.
Şi de-aceea, uşurel.
Sus, sus, sus se urcă el.
Şi de-aceea, uşurel.
Sus, sus, sus se urcă el.

N A U C E S C U: O fi! Materia nu lipseşte… dar cine-l poartă pe sus?… Cine-i aeronaftul?

Vasile Alecsandri

H A Z L I U: Nu! el cearcă să facă joncţiune între cer şi pământ…

VÂNZĂTORUL (strigă): Şapte de-o para!

H A Z L I U: Ha, ha, a, ha! Parc-o face înadins mitocanul.

PA N G L I C A: Iaca, nene… Unguru-i gata de plecare… Hai să ne

H A Z L I U: Bine zici, Lică… Vii cu noi, cucoane Nae?

N A U C E S C U: Ba, ferească Pronia!… N-ar avea decât să mă um

H A Z L I U: Un ungur… Magnatul Ellien Moghior, cel din naselă.

NĂUCESCU: Care?… Cel din paneri… colo?

H A Z L I U: Tocmai.

N A U C E S C U: Şi nu-i e teamă că s-a lovi de bolta cerului şi şi-a face un cucui?

Deprindere… ce să zici?

N A U C E S C U: A prins gust la joncţiuni, moghiarul… Vrea multe şi ieftine…

apropiem.

fie şontul fără veste… şi, hait! m-am dus la dracul praznic… Nu-i aşa.

Afrodito?

D E S PA: O fi, dacă ţi-a fi fost scris.

NĂUCESCU: Tronc! (În parte.) Tot din Scriptură grăieşte Cioacla.

(Se produce o mişcare pe scenă. Publicul din fund se apropie de naselă şi dă semne de nerăbdare.)

H A Z L I U: Ei! Domnule Moghior, ai de gând să plec astăzi saute-ai pus pe clocit ouă?

M O G H I O R: No, plec, domnule, plec… sunt gata numaidecât…

(Tare, către public.) Domnilor, doamnelor, înaltă nobleţe şi

onorabil public… Marele balon, Ciubar-Vodă, aice pornit, are să aibă onoare a

H A Z L I U: Ian lasă România-n pace, domnule… şi pleacă fără să face ascensiune… Glorie României… Viitorul patriei române…

ne mai faci cuvânt…

MOGHIOR: Ei! dar… cu vânt sau fără vânt… Cine voieşte să facă ascensiune cu mine?

Cucoana Chiriţa în balon

N A U C E S C U: Eu nu vreau, domnule, nici Despa… aşa s-o ştii…

M O G H I O R: Nime nu are curagiul?… Nime?… O dată, de două ori, de…

CHIRIŢA (dintr-o tribună): Stai că eu vin.

T O Ţ I: Cine? Cine?

CHIRIŢA (venind în scenă): Eu, cucoana Chiriţa! baroneasa! din Paris şi din Viena!

COR

CHIRIŢA

COR

SCENA II

Cei dinainte, CHIRIŢA (purtând un coc exagerat)

Chiriţa, Chiriţa, Bârzoaie.

Se urcă, se urcă-n balon!

De ce nu? Chiriţa-i leoaie.

Haitaifă, model de bonton.

Vivat! bravo mii de ori.

Chiriţa se duce-n nori!

Ea, din mândră baroneasă.

Vrea s-ajungă balonească!

CHIRIŢA: D-apoi cum? şi de ce nu?… Doară una-i Chiriţa pe lume, deşi multe au ambiţie ca să-i semene… Câte am păţit eu! prin câte am trecut de când ne cunoaştem şi, slavă Domnului! iată-mă-s tot grasă şi frumoasă… (Se păunește.) Dar mi-ţi zice, poate, că balonu-i altă gâscă… mi-ţi pomeni de trăsnete, de fulgere, de pericole etcetera şi cele multe… Habar n-am!… Dacă nu mi-au venit de hac nici balonul meu cel galben, ştiţi, cel troienit în Păcurari… apoi de balonul ista o să mă spariu?… Tocmai Ciubăr-Vodă o să-mi facă şotia?… Nu vă îngrijiţi, sufleţeilor… Eu sunt o persoană ca vestitul Baiardi, sans peur et sans

Vasile Alecsandri

NĂUCESCU: Aoleo, sfinte, că strechiată-i!

CHIRIŢA (furioasă): Cine-i străchiată, năucule?

N A U C E S C U: Nu dumneata, cocoană… Despa… Despa. (Despa se reprocher. Am umblat pe apă şi pe uscat, ş-acum vreau să umblu şi prin văzduh ca o ciocârlie gingaşă, ciripitoare…

PA N G L I C A (ascuns între public): Cam grea ciocârlie!

CHIRIŢA: Aud? Cine-a spus că-i grea?… Te înşeli, domnule. M-am cântărit la spoziţia de la Viena şi am tras cât o peană… de… lişiţă…

Ş-apoi dacă ai fi un om umblat şi citit, dacă mi-ai fi călătorit ca mine pe unde şi-a înţărcat dracul copiii, dacă mi-ai fi văzut Parisul şi Viena, dacă ai face parte din lumea cea mare, din haitaiful Bucureştilor, ai şti că sexul nostru, fie cât de gras, e tot gracios şi uşurel. Aşa spunea

Alkibiad, palicarul din vremea grecilor vechi, după cum ne-a încredinţat mosiu Şarlă, profesorul lui Guliţă… dar fiindcă dumneata nu eşti nici Alkibiad, nici palicar, plecăciune! (În parte.) Auzi, tontu! Parcă m-am îngrăşat la casa lui.

supără.) Taci, soro, că-i în stare să ne sară-n cap. (Tare) Cocoană Chiriţo, ce-a zice soţul dumitale când a afla?…

CHIRIŢA: Zică ce-a vrea; am otărât să mai văd şi alte lumi, nu tot asta de la noi, şi m-oi ascensiunearisi chiar de-a fi să-ţi cad pe cap din naltul cerului.

N A U C E S C U: Ferească Pronia! (În parte.) Să-mi cadă coşcogea bute pe scăfârlie… m-am topit!

CHIRIŢA (exaltat): Dar! o să mă înalţ pe unde nu s-au înălţat nici zmeii, ca să meargă vestea Chiriţei peste nouă mări şi nouă ţări; o să mă sui în lună şi în stele, ca să văd de-oi găsi şi pe acolo bazaconiile ce le-am văzut pe pământ.

CHIRIŢA

(Arie din „Chiriţa la Paris")

Am văzut amoruri multe
Ş-amoraşi cu pene smulte.
Smulte, smulte, smulte, smulte etc.
151 Cucoana Chiriţa în balon
Şi caractere-njosite.
Nu de mult la noi ivite.
Vite, vite, vite, vite, vite, vite, vite.
N-are cine cumpăra.

VÂNZĂTORUL
Șapte de-o para!
CHIRIŢA
Ei, parol, n-ar zice ba.
VÂNZĂTORUL
Șapte de-o para!
COR
N-are cine cumpăra
Șapte de-o para.
Ei, parol, n-ar zice ba.
Șapte de-o para.
CHIRIŢA
Deci, Chiriţa exaltată
Vrea în ceruri să răzbată.
Bată, bată, bată, bată, bată, bată, bată.
Chiar de-a fi din a lor poală
(coborând ochii) Ca să cadă rostogoală.
Goală, goală, goală, goala, goală, goală, goală.
Sper că toţi m-or admira.
VÂNZĂTORUL
Șapte de-o para!
CHIRIŢA
Ș-or striga voios: Ura!
VÂNZĂTORUL
Șapte de-o para!
Vasile Alecsandri 152
COR
Dar! cu toţi te-om admira.
Șapte de-o para.
Și cu toţii om striga:
Șapte de-o para!
(Moghior se coboară din naselă şi se apropie de Chiriţa.)
M O G H I O R: Cucoană Chiriţa… când va fi cu plăcere, balonul e gata.
CHIRIŢA (întorcându-se şi zărind pe Moghior): Piei, drace!… Dumneata eşti balonistul?
MOGHIOR: Eu… mă recunoaşteţi?
CHIRIŢA: Da cum, tătarii, să nu te recunosc?…

(Scena următoare e aparte.)

MOGHIOR (cu sentiment): Ah!

CHIRIŢA: Dumneata m-ai scăpat de belea la Viena, plătindu-mi datoriile, şi ai venit cu mine la Bucureşti, pentru ca să capeţi concesiuni şi joncţiuni… Ba încă am şi giucat ceardaşul împreună în sala lui Bosel.

Da bine, grăfuşorule, cum de-ai ajuns balonist din joncţionist?… măcar că bine bătând: Tot ca una, fata mea.

MOGHIOR (în taină): Amorul!… El m-a metamorfozat.

CHIRIŢA: El te-a metamorfozat? Bată-l norocul, amoraş! îi cunosc şi eu drăciile şi renghiurile etcetera şi cele multe! Dar ce are a face cu balonul?

MOGHIOR: Ascultă-mă: Neputând să am parte de dumneata pe pământ, mi-am pus în gând să te răpesc în văzduh, ca să fii a mea!

CHIRIŢA: Eu? pe mine… în văzduh?… ba să-ţi caţi de treabă, că-ţi găseşti pârţagul cu Chiriţa.

M O G H I O R: Pârţag, nepârţag… nu-mi pasă! Vreau să facem joncţiune de inimi împreună.

CHIRIŢA (în parte): Mititelul! (Tare.) Dar nu se poate una ca asta, măgnăţelule. Eu sunt măritată cu Bârzoi; am fete mari cu copii şi

Cucoana Chiriţa în balon un flăcău de băiat la Senat. (În parte.) Cenuşer… (Tare.) Ş-apoi, nu ştii? Sunt o persoană vertuoasă… vertuoasă, de nu-mi încap în piele…

MOGHIOR: A! nu face nimic… Când îi fi sus în aer, te-oi dezie – CHIRIŢA: Ba să nu te-mpingă păcatul, că, pre legea mea, te sunt jurată să păzesc credinţă…

ga eu de toate jurămintele.

azvârl din naselă ca pe-o minge.

MOGHIOR (răsucindu-şi mustaţa): Om vedea… Cucoană Chiriţa, publicul aşteaptă… Poftim.

(Dă braţul Chiriţei şi face jurul scenei, închinându-se la public, apoi se apropie de naselă.)

CHIRIŢA: Hai! (În parte.) Ar avea haz să pat vreo şotie tocmai în nori… dar las pe mine!

Chiriţa, Chiriţa, Bârzoaie.

Se urcă, se urcă-n balon!

Adio! Chiriţa-i leoaie.

Haitaifă, model de bonton.

COR
CHIRIŢA
COR
Vivat! bravo mii de ori!
Chiriţa se duce-n nori!
Ea, din mândră baroneasă.
Vrea s-ajungă balonească.
SCENA III
Cei dinainte, B R Z O I, U N C O M I S A R
B R Z O I (intră în sala teatrului pe la finele corului, se apropie de orchestră şi strigă deodată): Nu lăsaţi… N-o lăsaţi să se suie în năsăle cu ungurul… Chiriţo!
Vasile Alecsandri
T O Ţ I: Ce este, ce este?
B R Z O I: Chiriţo… fugi de lângă naselă.
CHIRIŢA: Vai de mine! bărbatu-meu?
B R Z O I: Eu, dar!… şi nu-ţi dau voie să baţi lela prin văzduh cu balonistul.
CHIRIŢA: Da bine, frăţioare, gândeşte că onorabilul public şi înalta nobleţe…
B R Z O I: Nu ştiu eu de astea… Chiriţă, să mă vezi mort dacă-i face asfinţiune cu balonul.
CHIRIŢA: Măcar să te şi îngrop, sufletele, nu mă iartă filotimia să te ascult.
B R Z O I: Aşa ţi-e povestea, jupâneaso?… Apoi vin eu să te-nhaţ…
Nu te iartă filotimia? Ian să-ţi arăt eu filotimie". (Vrea să sară pe scenă, peste orchestră.)
CHIRIŢA: Opriţi-l, legaţi-l, duceţi-l la Mărcuţa, c-a turbat.
COMISARUL (lui Bârzoi): Stai, domnule, unde te duci?
B R Z O I: Ce-ţi pasă dumitale?
COMISARUL: Domnule, sunt comisar.
B R Z O I: Nici nu vreau să te ştiu.
C O M I S A R U L: Domnule, nu face scandal, c-oi fi silit să te arestez.
B R Z O I: Scandal! Eu fac scandal? Iaca cine face scandal.
Arestuieşte-i pe dânşii.
C O M I S A R U L: Ei! nu mai lungi vorba şi şezi liniştit.

B R Z O I: Cum? să tac molcu când îmi fură de la ochi pe Chiriţuşca mea? Mări, fugi încolo! (Dă brânci comisarului.)

C O M I S A R U L: Aşa?... dar ieşi afară. (Îl apucă de guler.)

B R Z O I: Ba n-oi ieşi.

C O M I S A R U L: Nu-i ieşi? dacă doar ştiu să te duc şi pe sus. (Îl apucă-n braţe şi-l scoate afară din sală.)

BÂRZOI (zbătându-se): Protestărisesc în numele hristoitiei! Domnule, eşti vândut ungurului.

CHIRIŢA: L-au umflat? Aferim. D-le Moghior, hai degrabă în balon.

Cucoana Chiriţa în balon 155

MOGHIOR (luând-o de mână): No, hai! (Cu foc.) De-acum eşti a mea.

CHIRIŢA: Pune-ţi pofta-n cui!

(Se suie amândoi în naselă.)

CHIRIŢA: Strâmtă naselă! dar, încalte, solidă-i?

MOGHIOR: Cât podul de la Pesta... N-ai nicio grijă. (La soldaţii care sunt împrejurul naselei.) Acum, d-lor, luaţi seama bine să daţi drumul frânghiilor când oi striga: Ellien Moghior!... Aţi înţeles? Cucoană

Chiriţă, ţine-te bine... plecăm... (Scoate pălăria şi o învârte-n aer strigând.) Ellien Moghior!

CHIRIŢA (la soldaţi): Lachez tout!

P U B L I C U L: Ura!

(Soldaţii lasă frânghiile şi se retrag în fund.

Balonul se urcă puţin, apoi se opreşte.)

N A U C E S C U: Aoleo! maică... se duce, iaca... priveşte, Despo... se duce, ba... se opreşte... s-a oprit!

H A Z L I U: Nasela e cam grea... Chiriţa are prea mulţi nuri!

VÂNZĂTORUL: Şapte de-o para!

MOGHIOR (în văzduh): Ah! Chiriţo... de-acum n-ai încotro face... Trebuie să mă iubeşti.

CHIRIŢA: Ian nu te obrăznici.

M O G H I O R: Ah! dă-mi un cioc, Chiriţo.

CHIRIŢA: Iaca moptanu... (Se apără.) Da, du-te-ncolo, neruşinatule, că te văd oamenii! Vai de mine!... mi-am găsit beleaua!... Mai bine aruncă lest ca să ne putem sui, căci s-a oprit balonul.

M O G H I O R: Bine zici!... să nu ne vadă nime de pe pământ.

(Ridică un săcuşor de nisip.)

N A U C E S C U (venind în scenă şi cătând în sus): Ian priveşte, maică!... se drăgostesc prin văzduh ca cărăbuşii.

MOGHIOR (de sus): Feriţi! (Deşartă sacul.)

Vasile Alecsandri 156

NĂUCESCU: Aoleo! m-a chiorât! (Se întoarce la locul lui frecându-şi ochii. Publicul râde. Nasela se ridică încet. Un nour se coboară puţin din frize pentru efectul perspectivei.)

MOGHIOR: Ne suim, Chiriţo! ne suim!... Dă-mi un cioc unguresc.

CHIRIŢA: Ce să-i dau? un cioc?... du-te cioarelor.

M O G H I O R: Adică un sărutat. (Vrea să o sărute.)

CHIRIŢA: Ian ascultă... astâmpără-te că te dau jos din trăsură.

MOGHIOR (cu foc): Numai un cioc, ş-apoi să mor.

CHIRIŢA (luptându-se): Vai!... Umfla-te-ar rusaliile!

(Nasela dispare după nour.)

G H I R I TA (după nor): Săriţi! agiutor!... Pompierii!

(Publicul se uită în sus.)

H A Z L I U L: Ce s-aude?... Chiriţa cere ajutor, oare ce i se-ntâmplă?

PA N G L I C A: Priveşte... Parcă se luptă cu ungurul... Iaca, l-a apucat de gât... l-a plecat pe marginea naselei!... Aoleo!... feriţi!... Cade ungurul!... Cade!...

T O T I: Cade!... feriţi!...

(Deodată cade în mijlocul publicului un manechin ce seamănă cu Moghior.)

P U B L I C U L (înconjurând manechinul): A!... sărmanul!... a murit!

s-a turtit ca o plăcintă!... Un doctor!... un doctor!... să-l ducă la spital!...

degrabă! (Soldatul ridică manechinul şi iese.)

N A U C E S C U: Bre! ce grozăvenie!... mi s-a încreţit pielea!... Ai văzut, Despo, cum a căzut de rău?

D E S PA: Apoi de... aşa i-a fost scris!... se vede...

COR

Ce fapt grozav şi trist!

Ce fapt neaşteptat!

Sărmanul balonist!

De-a tumba a picat!

H A Z L I U L: Dar oare unde-i balonul?... Îl vezi, Lică?

PA K G L I C A: Ba nu... a dispărut... s-a dus în naltul cerului, cu Chiriţă, cu tot.

H A Z L I U L: Sărmana!... e pierdută!... Cum o să se coboare?...

T O T I: Sărmana!...

H A Z L I U L: Staţi... iaca balonul!... colo, sus, ca o rândunică.

PA N G L I C A: Pare că se coboară...

H A Z L I U L: Ba cade... cade cu o repejune spăimântătoare...

PA N G L I C A: Bine zici!... Primejdie... De s-a lovi de pământ, nu să alerge nici ţandără de biata Chiriţa.

NĂUCESCU: Aoleo! De nu mi-ar cădea pe scăfârlie! (Îşi deschide cortelul.)

H A Z L I U L: Iaca şi Chiriţa... O vezi în naselă?

PA N G L I C A: O văz... face semne de desperare... se dezbracă... îşi aruncă mantila...

H A Z L I U L: Şi cortelul.

PA N G L I C A: Şi cocul. (Toate aceste obiecte cad pe scenă una după alta.)

H A Z L I U L: Şi tunica!... şi... ba nu... balonul a început a se coborî mai încet... Chiriţa l-a uşurat azvârlind cocul... Ştii una, Lică? Hai să improvizăm o oraţiune cucoanei Chiriţe... Mergi de pregăteşte cele trebuincioase.

PA N G L I C A: Bună idee... mă duc... (Iese.)

(O frânghie lungă începe a spânzura de sus.)

T O Ţ I: Balonul! Balonul!... s-a apropiat!

CHIRIŢA (strigă de după nor): Prindeţi capătul frânghiei...

prindeţi frânghia...

(Publicul apucă de frânghie, trage, şi nasela se iveşte, coborându-se.)

P U B L I C U L: Ura! să trăiască cucoana Chiriţa!

CHIRIŢA: Încet, încet... Să nu mă izbiţi de pământ... Aşa... domol...

frumos... bine... bravo!

COR

(Nasela ajunge pe scenă.)

Bine-ai venit înapoi!

Bine-ai sosit între noi.

Chirițușca lui Bârzoi.

Eroină-ntre eroi!

CHIRIŢA (fără coc, în corset, cu braţele şi umerele goale): Bine v-am găsit, oameni pământeni! (Sare din naselă.) Uff! slavă Tatălui şi

Fiului că m-am văzut iar pe uscat!

H A Z L I U L: Cât ne pare de bine la toţi, cucoană! că, zău! te-am crezut pierdută pentru totdeauna.

CHIRIŢA: Aş! nu piere Chiriţa cu una, cu două.

H A Z L I U L: Dar, vă rog, spune-ne ce vi s-a întâmplat! V-aţi pierdut hainele pe drum şi vă întoarceţi... într-o toaletă cam...

CHIRIŢA: Cam... negligé?... Adevărat, monsiu Muţunache, că-s cam... desfrunzită, dar apoi ce era să fac pentru ca să-mi scap viaţa?...

M-am despuiat... însă, apropo, nu mi-aţi găsit bulendrele?... Le-aţi cules?... Mersi... Acum ascultaţi tragedia mea:

(Arie din „Domino noir": „Ah! quelle nuit!")

CHIRIŢA

I

Cum am plecat.
Moghiorul, bat.
De mine s-a legat.
Cerând cu mare foc
Să-i dau un cioc.
Eu îl refuz.
Şi-l rog cinstit să nu facă abuz.
Iar el, numaidecât.
Îmi sare-n gât!
Zadarnic cât să-l potolesc.
Vasile Alecsandri
Cucoana Chiriţa în balon
Onoarea să-mi diafendefsesc;
Moghiorul meu turbat
M-apucă la pupat!
Atunci mânia m-a umflat.
Şi din naselă l-am zburat.
Ca pe-un flaimuc
Ce s-a tot dus de-a tumba, huştiuliuc...
Privindu-l, am rămas.
Zău, fără glas

Ş-am zis în gândul meu:

„Ah! te rog, sfinte Dumnezeu.

Apără-l de mai rău!”

Dar, apropo… unde-i moghiorul?… Cred că s-a fi metamorfozat în paprică…

şi s-a fi săturat de amor.

C O M I S A R U L: Ba nu, cocoană… a înviat şi s-a dus cu banii adunaţi la casă.

CHIRIŢA: Cum?… N-a rămas lat?… tare de oţel, ungurul!… a fi căzut pe slănină… dar să nu-mi uit vorba:

II

Deodată-n sus.

Balonul dus

De duhul necurat

În aer a zburat.

S-a înălţat!

Mi se părea

Că-n ochii mei lumea pierea

Şi ameţeam, lulea…

Altă belea!

Ce să mă fac? şi cum să scap?

M-acaţ în grabă de supap

Şi trag mereu cât pot

Să iasă gazul tot.

Însă deodat-am început

A coborî precum n-am vrut.

Întocmai chiar

Şi mai dihai decât bietul moghiar.

Atunce am rămas

Iar fără glas

S-am zis în gândul meu:

„Ah! te rog, sfinte Dumnezeu.

Scapă-ne de mai rău!”

Şi niciuna, nici două, pentru ca să se uşure balonul, zvârl mantila de pe umeri, zvârl de pe cap părul meu de başca, cocul cel de patru oca şi trei litre, zvârl cortelul, zvârl tunica… Puţin a lipsit să-mi azvârl şi turniura, dar noroc că balonul şi-a moderat repegiunea.

H A Z L I U L (aducând obiectele): Ce inspiraţie minunată aţi

avut!

Iată obiectele dumneavoastră.

CHIRIŢA: Mersi, Muţunache… să-mi pun tunica… aşa… mersi… cu toate că nu mi-e ruşine să mă vadă soarele cum sunt!…

III

Şi cum cădeam.
Pe gios vedeam
Acest oraş frumos.
Luxos, politicos.
Şi… noroios.
Iar pe aici
Oamenii mari, oamenii mici
Mi se păreau pitici.
Pitici, pitici.
Câţi dintr-acei fuduli măreţi
Aveau aspectul de bureţi!
Câţi zmei, lei-paralei.
De sus, păreau pigmei!
Vasile Alecsandri
Cucoana Chiriţa în balon
Atunci, gândind că gioacă rol
Pân' ce se dau frumos de gol.
De-a rostogol.
Şi iar dispar, pierzându-se-n nămol.
Un râs neaşteptat
M-a apucat
Ş-am zis în gândul meu:
„Ah! te rog, sfinte Dumnezeu.
Apără-ne de mai rău!"

T O Ţ I: Bravo!… cucoană Chiriţă… să trăiască cucoana Chiriţa!

CHIRIŢA: Sărut ochişorii… (Îşi aşază cocul.)

(Se aude zgomot în culise.)

SCENA IV

Cei dinainte, B R Z O I, C O M I S A R U L

C O M I S A R U L: Prindeţi-l… prindeţi-l… nu-l lăsaţi să intre.

B R Z O I: În lături, guleraţilor!… (Intră.) Aice? Aice-i?… Unde-i Chiriţa?

CHIRIŢA: Vai de mine!… Bârzoi!… bărbatu-meu… am sfeclit-o.

B R Z O I: A!... iată-te, jupâneaso!... Aşteaptă să-ţi dau eu balonuri şi nasele... (Se repede.)

CHIRIŢA: La sănătoasa, Chiriţo!... că-i slut la Prut...

(Fuge primprejurul balonului, apoi sare peste laviţa pe care şedea

Năucescu, îl răstoarnă jos şi dispare în culise.)

NĂUCESCU: Aoleo! maică!... m-a ucis!

C O M I S A R U L (prinzând pe Bârzoi): Stai, nebunule... Unde te socoţi? la Mărcuţa?

B R Z O I: Ce vrei tu cu mine?... Zapciule... N-am eu dreptul să-mi păzesc nevasta?... Chiriţa e a mea... Nu-i averea statului... M-am cununat cu dânsa înainte de resmiriţă... Fugi încolo!

C O M I S A R U L (zice soldaţilor): Umflaţi-l pe sus... şi la poliţie!

(Soldaţii ridică pe Bârzoi care se luptă.)

B R Z O I: Anaftema să fiţi... cu tot neamul vostru! (Iese furios.)

(Îndată se aude între culise fanfara din marşul operei Profetul şi începe a defila pe scenă un cortegiu format de principalele roluri create de Millo. În frunte merge Panglică, purtând un stindard cu inscripţia: Vivat Chiriţa, apoi Baba Hârca, Barbu Lăutarul.

Plăcintarul, Moisi, Paracliserul... etc., având fiecare câte un steag cu numele sau pe dânsul. Chiriţa, culcată într-un baldachin împodobit, este adusă în triumf, pe sunetul marşului.

Cortegiul face jurul scenei pe dinaintea estradelor din care sunt aruncate bucheturi Chiriţei, apoi se opreşte în mijlocul scenei.)

P U B L I C U L: Ce s-aude? ce s-aude? (Vrea să iasă.)

H A Z L I U L (oprindu-i): Staţi pe loc. Vine cucoana Chiriţa în triumf!!

P U B L I C U L: Uraa!

COR

(După fanfară, corul cânta versurile următoare, pe partea întâi a marşului:)

Glorie şi onori.
Mândră Chiriţă.
Bravo zmeiţă.
Care-a zburat prin nori
Ca o porumbiţă!
Hai să strigăm în cor:
Mândră Chiriţă!

Acum şi în viitor.
Glorie şi onor!
Vasile Alecsandri
163 Cucoana Chiriţa în balon
(Cortegiul oprindu-se în mijlocul scenei, Chiriţa se coboară din baldachin, salută şi cântă pe partea muzicii marşului ce vine în urma corului.)
CHIRIŢA (cu sentiment)
Români! sufletu-mi este uimit!
Şi de m-aş asculta.
Pe toţi v-aş săruta.
Cu foc, cu foc nepotolit
Buluc la sânul meu
V-aş strânge, zău!
(Apoi ea se suie iar în baldachin şi cortegiul pleacă, cântând.)
COR
Glorie şi onori.
Mândră Chiriţă!
etc… etc…
(Cortina cade în strigătul de „ura" al publicului de pe scenă.)
Vasile Alecsandri 164